

Swedbanki majandusprognoos august 2018

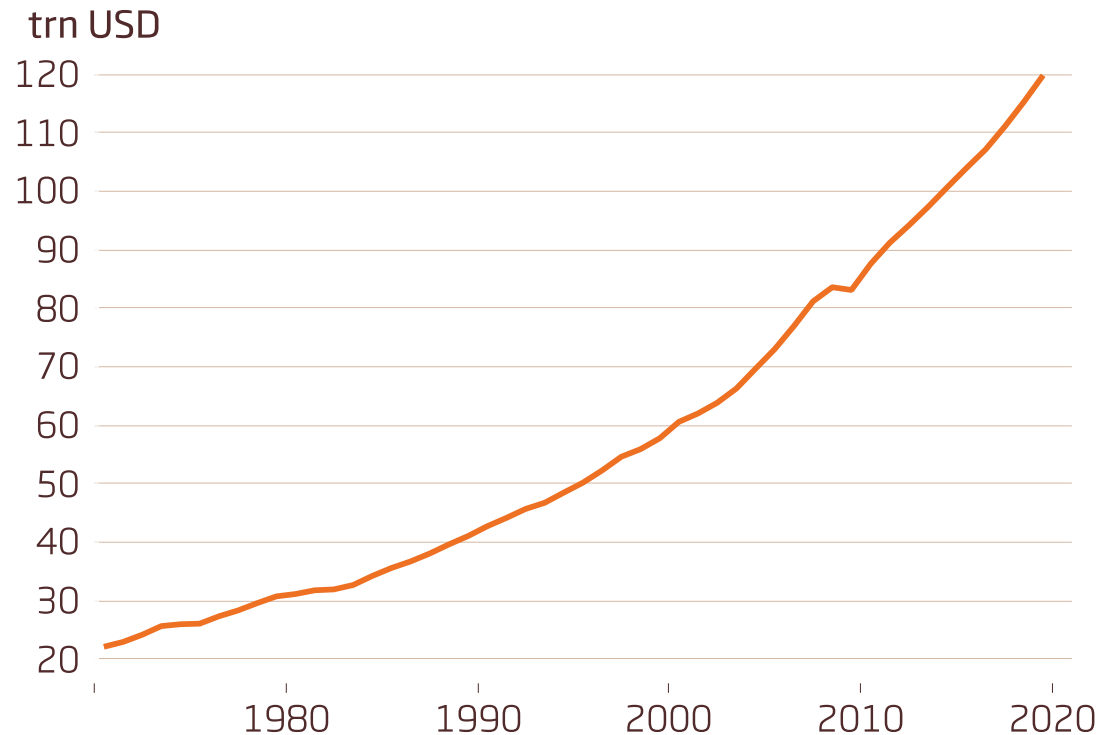
Swedbank Economic Outlook

Tõnu Mertsina, Liis Elmik
30. august 2018

Välisnõudlus nõrgeneb,
rahapoliitika muutub rangemaks

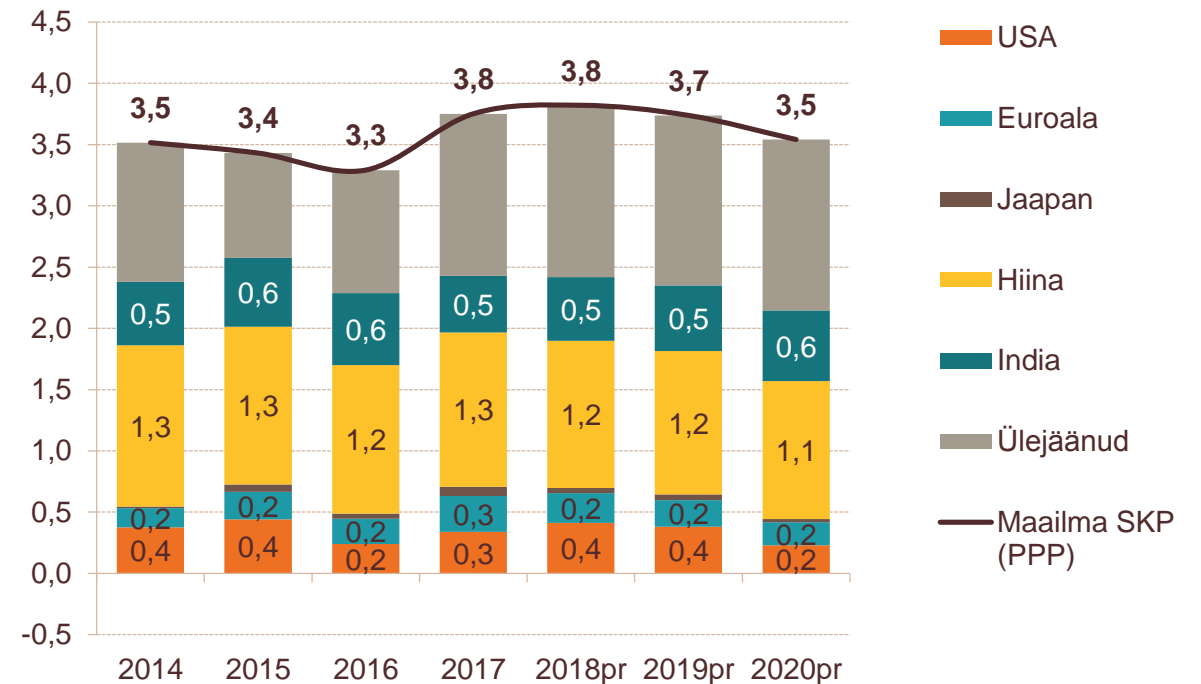
Riske on palju, kuid lähiajal toimib maailmamajandus hästi

Maailma SKP püsivhindades

Allikas: Swedbank Research & Macrobond

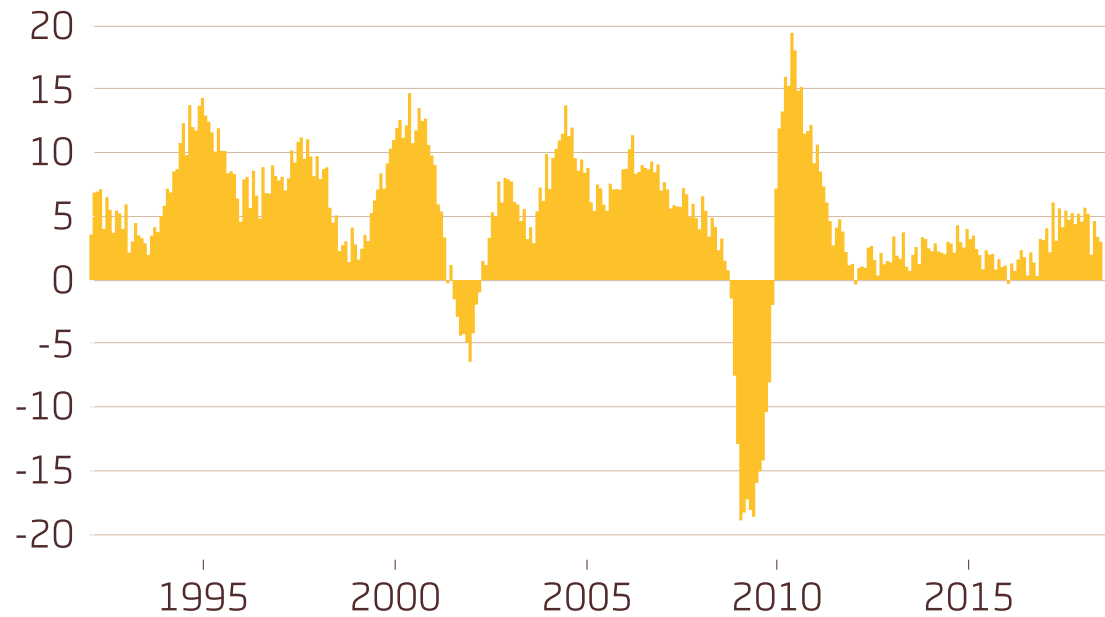
Panus maailma SKP kasvu, protsendipunkti

Maailma kaubandusmahuk kasv on aeglustumas

Maailma kaubandusmahuk kasv

Y/Y, %

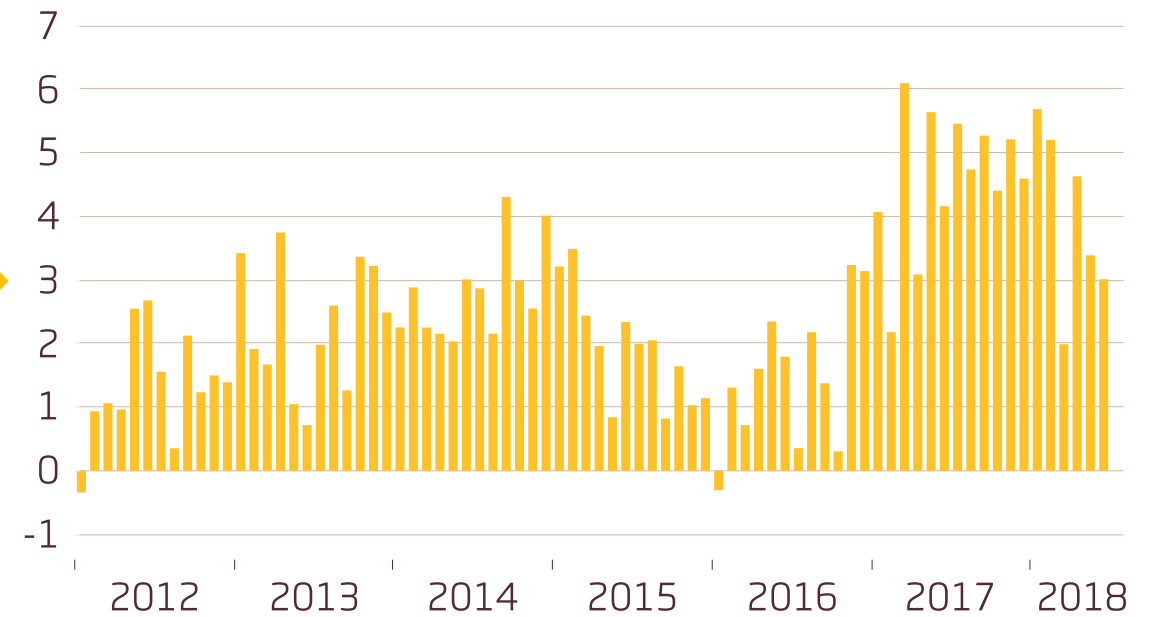

■ World, CPB World Trade Monitor, Total, Volume, SA, Index

Sources: Swedbank Research & Macrobond

Maailma kaubandusmahuk kasv

Y/Y, %

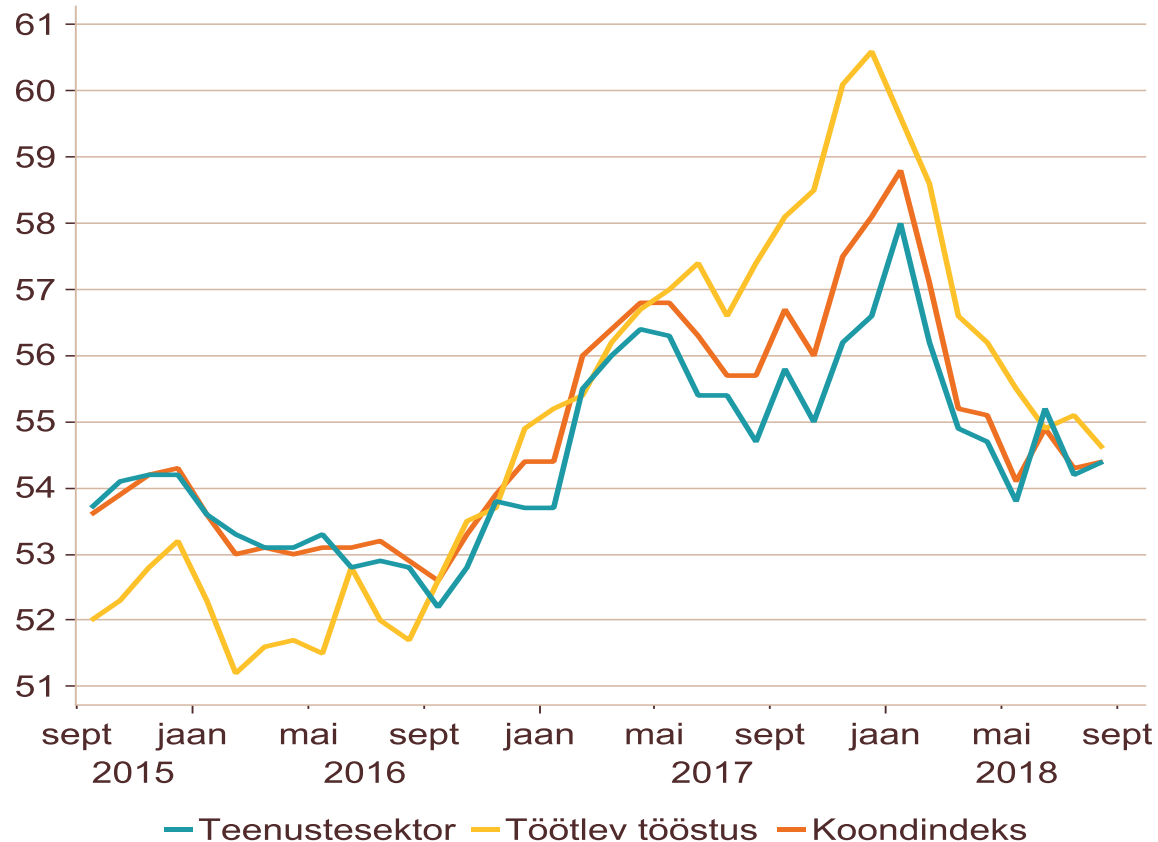

■ World, CPB World Trade Monitor, Total, Volume, SA, Index

Sources: Swedbank Research & Macrobond

Euroala majanduskasv on veel tugev, kuid on oma tipus allapoole tulnud

Euroala ostujuhtideindeks (PMI)

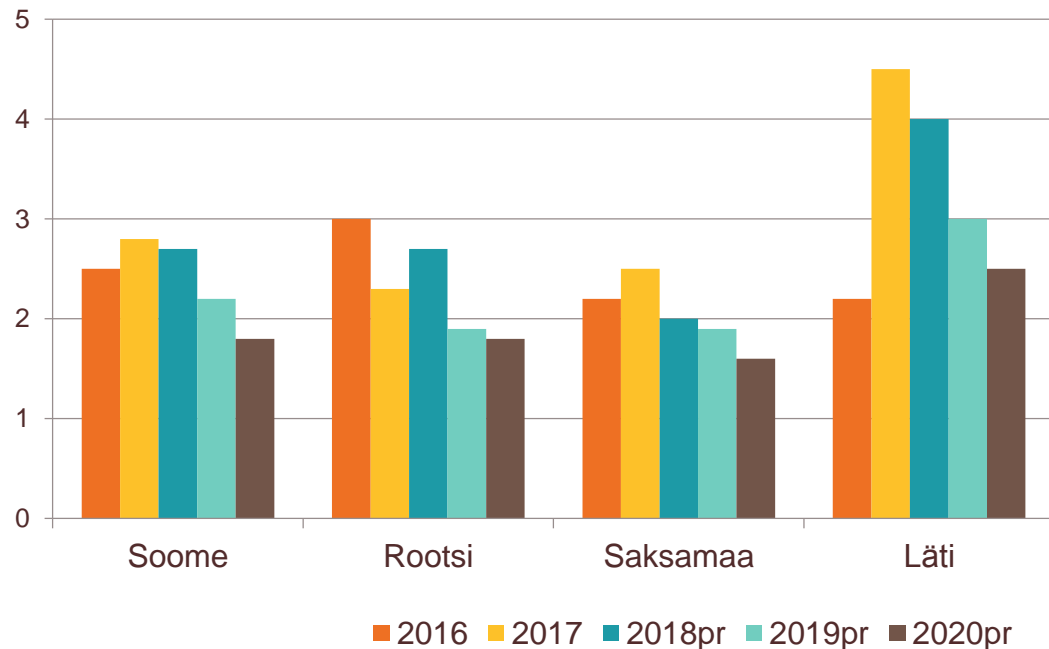

Allikas: Swedbank Research & Macrobond

- Ettevõtete kasvu väljavaade on halvenenud
- Uute tellimuste kasv on aeglustunud
- Nõudlus on nõrgenenud
- Sisendihinnad on tõusnud
- Poliitiline ebakindlus on suurenenud
- Viivitused tarneaheelates ja toorainete puudus
- Üha kasvav tööjõu ja oskuste puudus
- Tööhõive kasv püsib

Välisnõudlus on tasapisi nõrgenemas

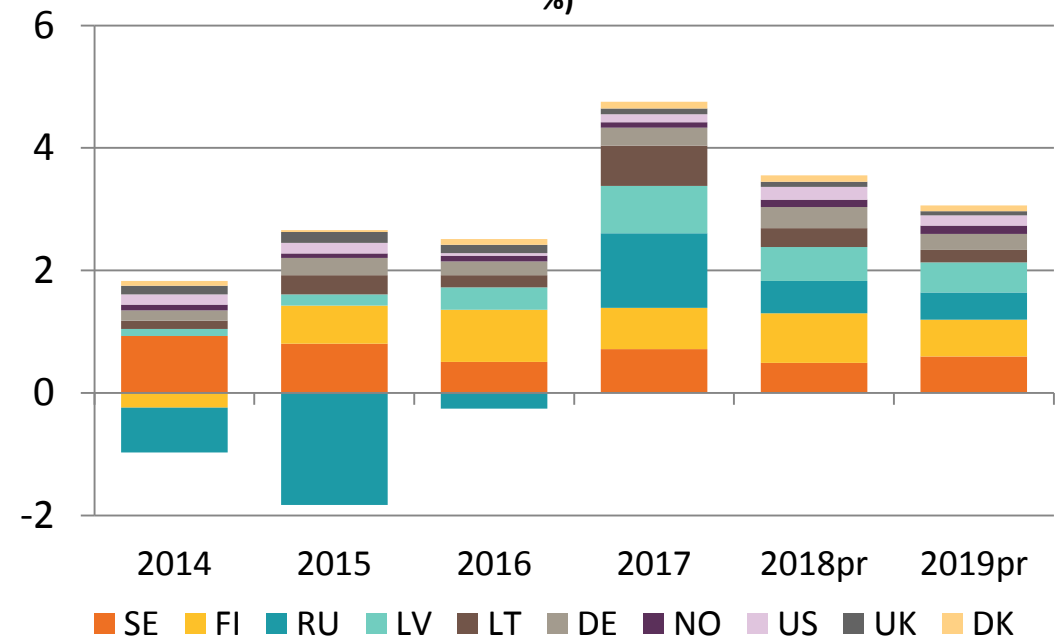
Eesti suuremate kaubanduspartnerite SKP reaalkasvu prognoos, %

Allikas: Swedbank Research, rahvuslikud stat. ametid

Välisnõudlus on nõrgenemas

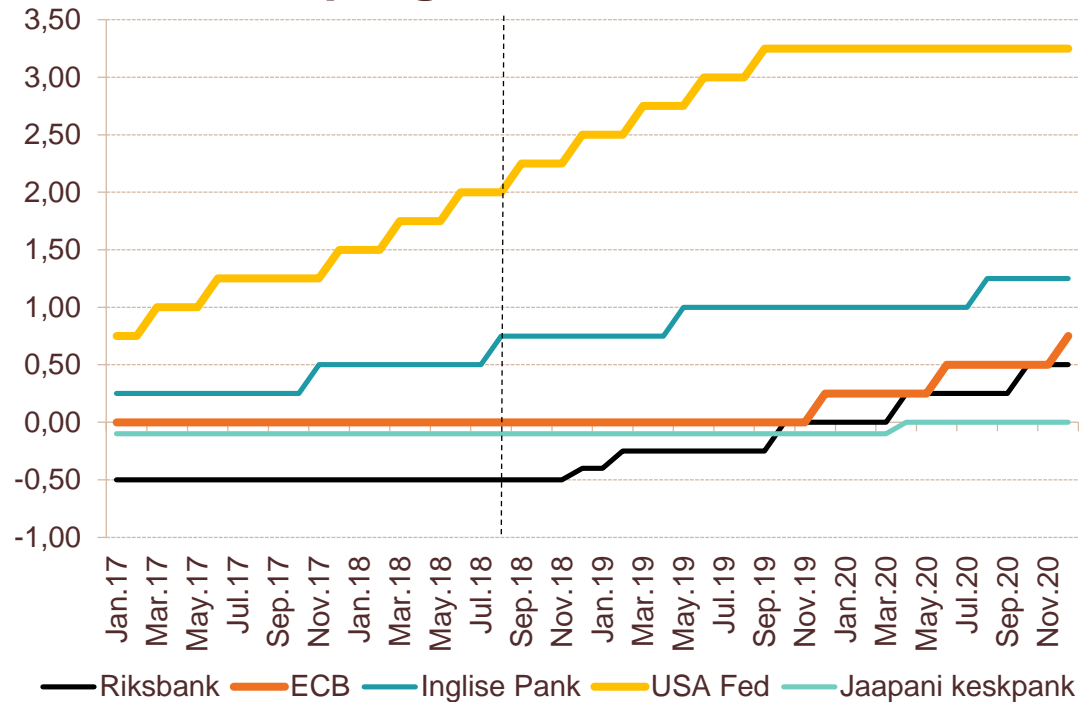
Eesti suuremate kaubanduspartnerite impordikasv, (kaalutud, %)

Allikas: Swedbank Research, Euroopa Komisjon

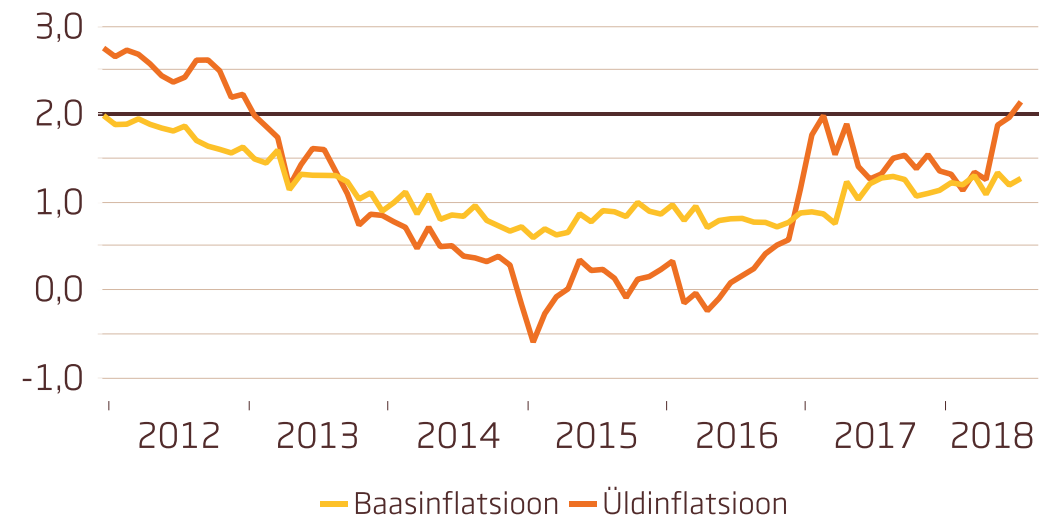
Keskpangad normaliseerivad oma rahapoliitikat

Keskpankade intressimäärad - Swedbanki prognoos

Baasinflatsioon on euroalal tasapisi kiirenemas

HTHI: üldine ning ilma energia ja töötlemata toiduta, kasv %

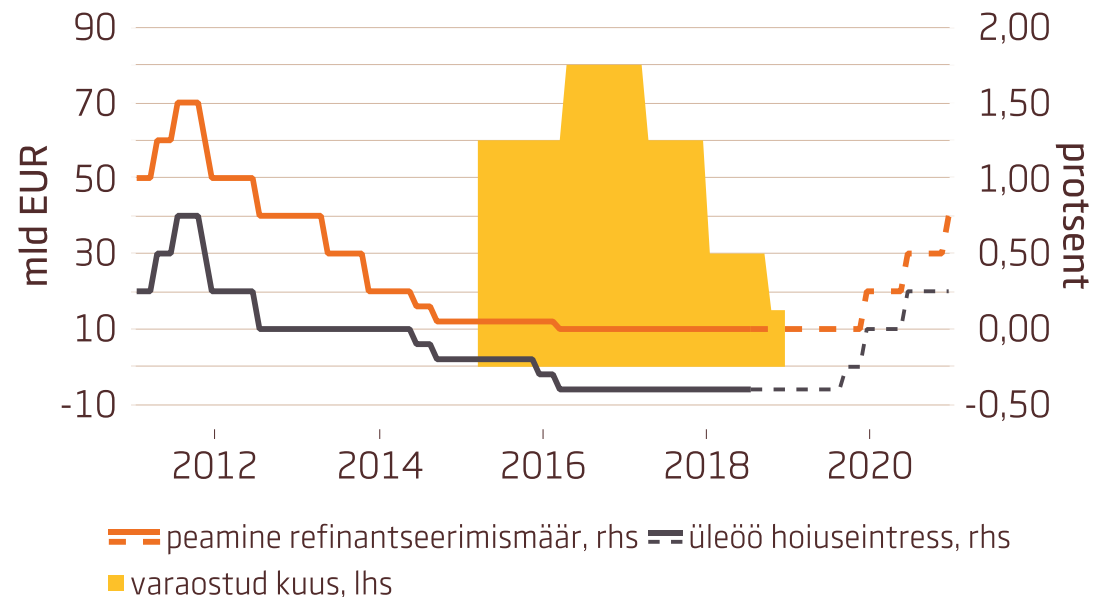
Allikas: Swedbank Research & Macrobond

Intressimäärad jäävad lähiajal madalaks

ECB tõstab intressimäärasid alles järgmise aasta lõpus

ECB on intressimäärade tõstmisel ettevaatlik

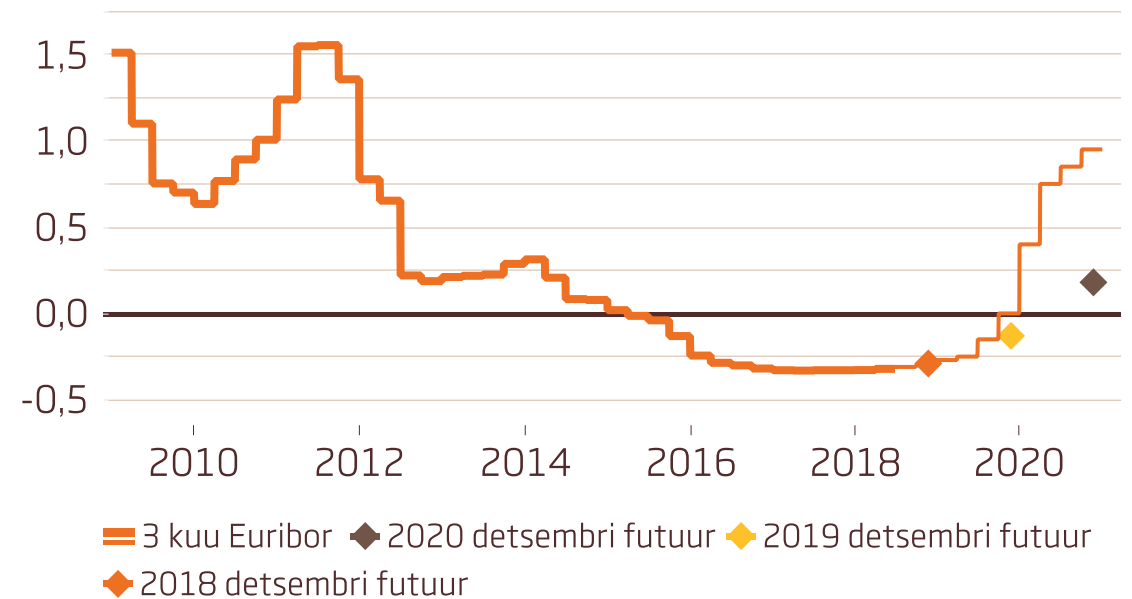
Intressimäärad ja varaostud; %, mld EUR

Allikas: Swedbank Research & Macrobond

ECB võib muutuda intressimäärade tõstmisel praegusest agressiivsemaks

3-k Euribor, Swedbanki prognoos ja futuurid, %

Allikas: Swedbank Research & Macrobond

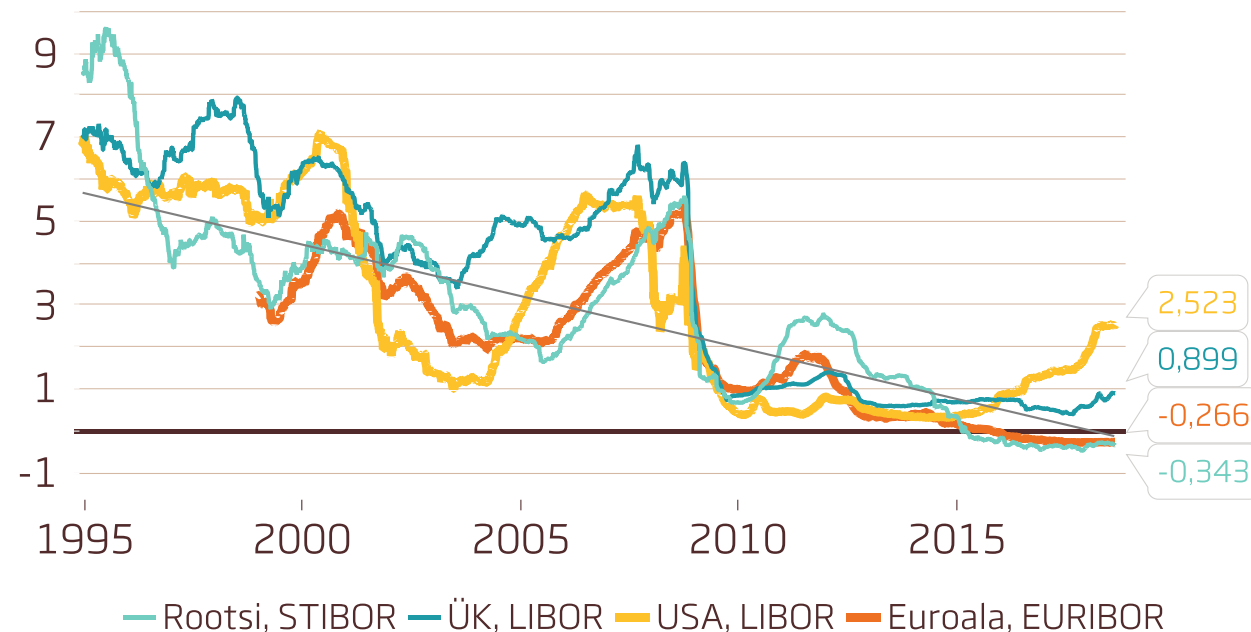

Turuintressimäärade tõusul tuleb arvestada riskidega

Mida kiirem tõstmine, seda suurem risk

USA, ÜK, Rootsi ja euroala 6 kuu turuintressid

Protsent

Allikas: Swedbank Research & Macrobond

Riskid intressimäärade tõstmisel:

- rahapoliitika karmistamine võib põhjustada varahindade korrigeerimist
- kõrgemate intressimääradega võib euroala osades riikides võla refinantseerimisega probleeme tekkida

Milliste riskidega maailmamajanduses peaks arvestama?

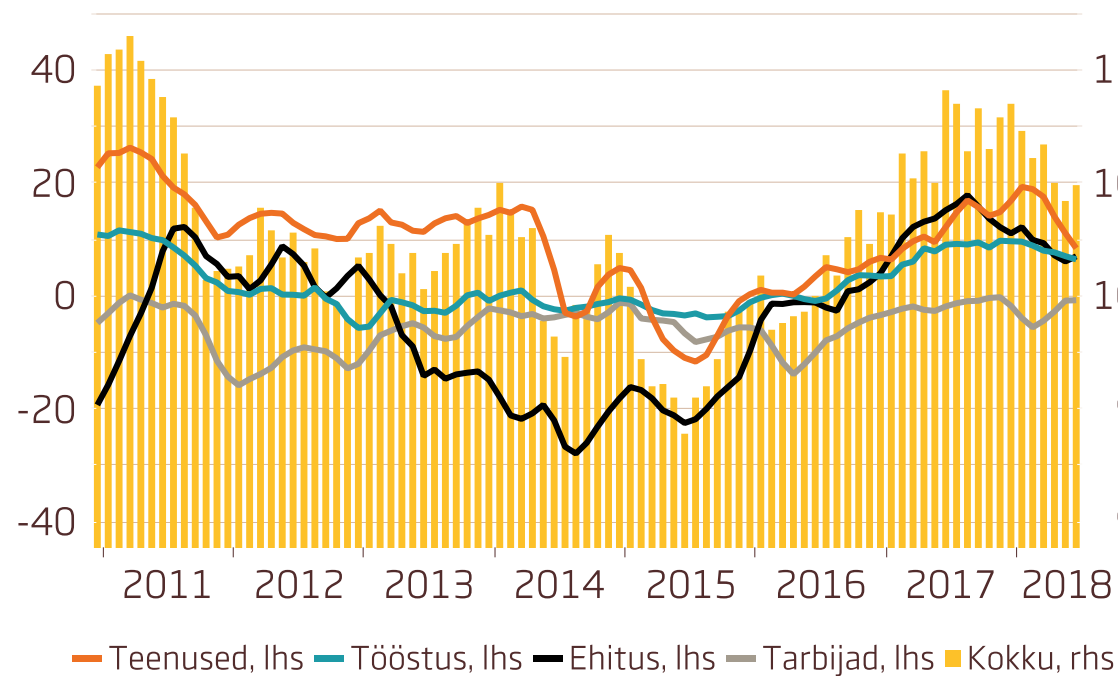
- Populism on suurenenud nii Euroopas kui ka USA-s
- Osadel tärkavatel turgudel on autokraatlik riigijuhtimine suurendanud oma mõju majanduse üle
- Kasvanud proteksionism suurendab ettevõtete ebakindlust ning riske aktsiaturgudel
- USA Fedi intressimäärade tõstmine raskendab osadel tärkavatel turgudel dollaris võla refinantseerimist
- Intressimäärade tõus võib tekitada aktsiaturgudel korrigeerimist
- Brexitiga seotud negatiivsed riskid Euroopa majandusele on kasvanud

Pingeline olukord tööturul
piirab Eesti majanduskasvu

Eesti ettevõtete kindlustunne on nõrgenenud

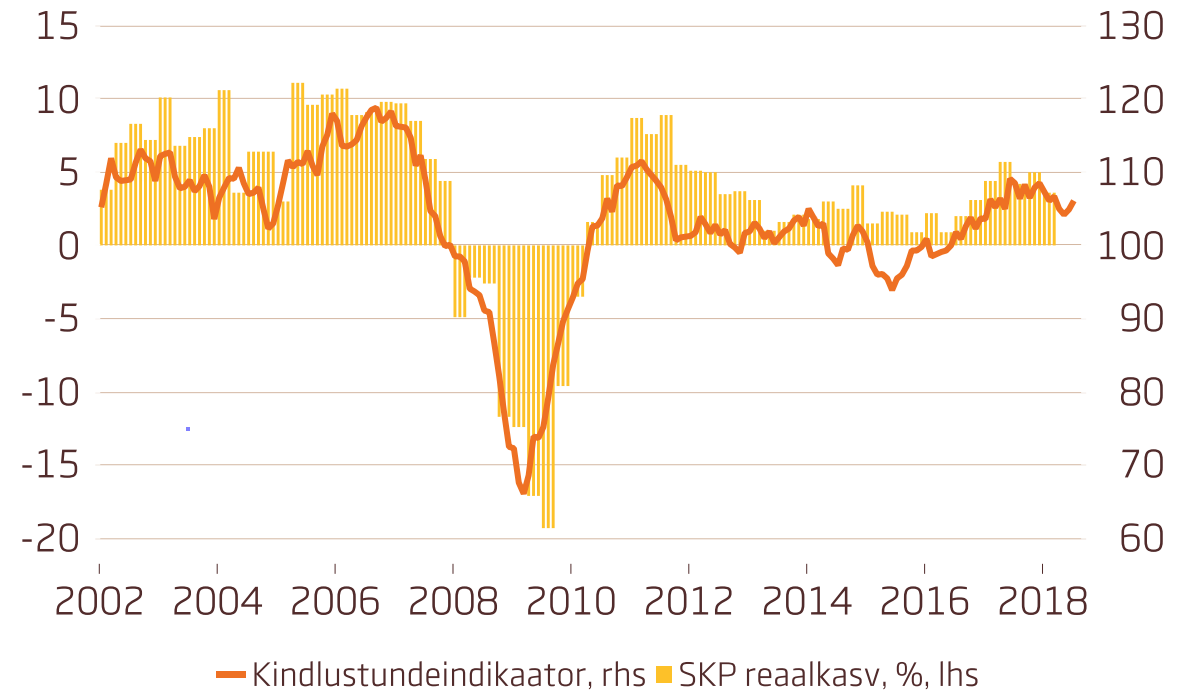
Eesti kindlustunde indikaatorid

3 k keskmine indeks

Sources: Swedbank Research & Macrobond

Eesti majanduse üldine kindlustunne ja SKP reaalkasv

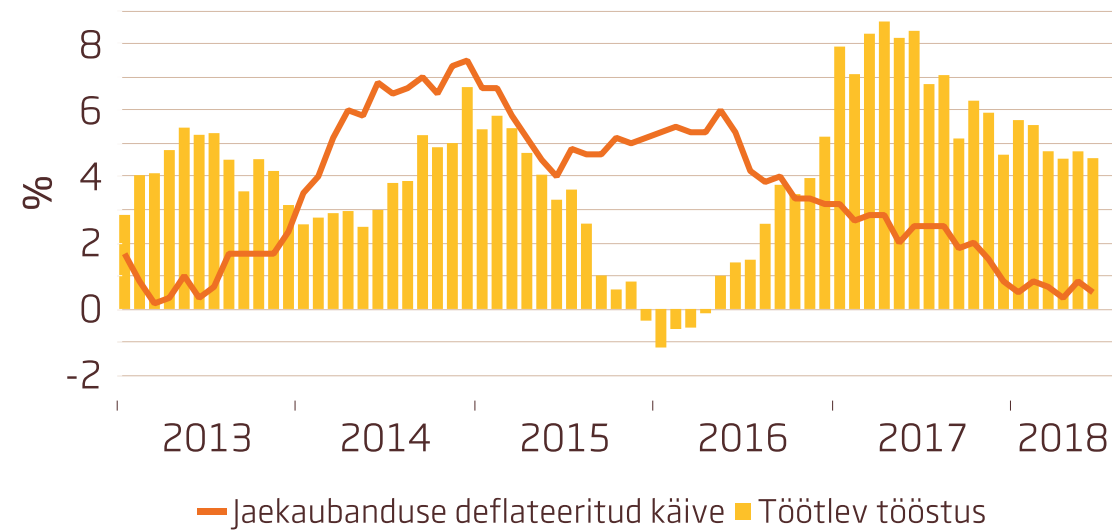
Allikas: Swedbank Research & Macrobond

Ehitussektor annab jätkuvalt olulise osa majanduskasvu

Töötleva tööstuse ja jaekaubanduse mahukasvud on aeglustunud

Töötleva tööstuse ja jaekaubanduse kasvud on aeglustunud

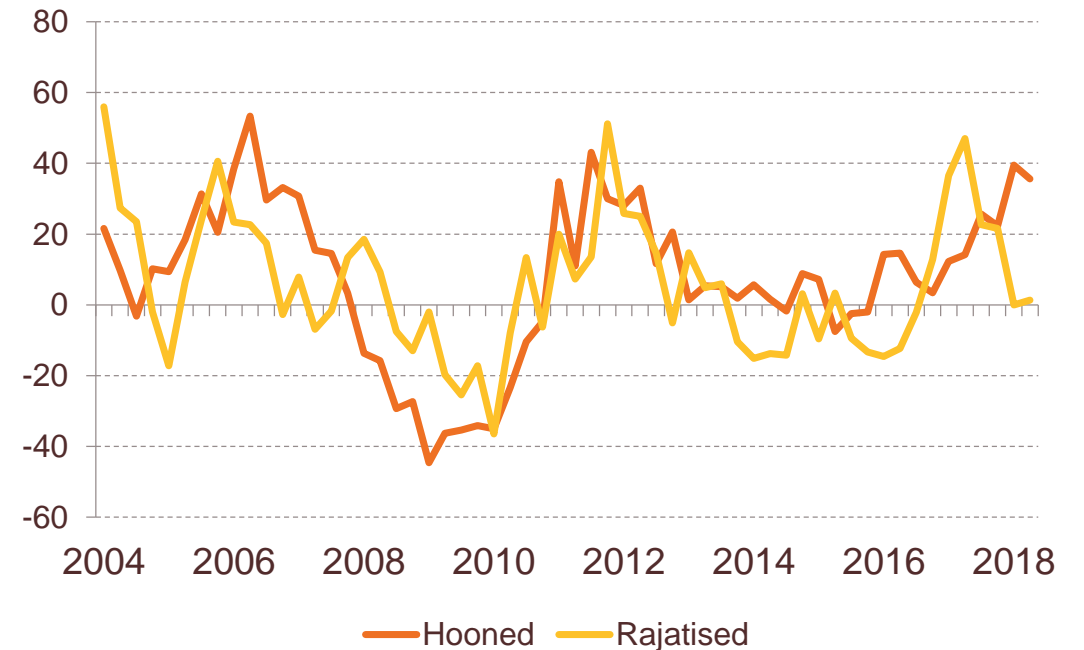
6 k keskmine, Y/Y %

Allikas: Swedbank Research & Macrobond

Ehitusmahu kasv on tugev

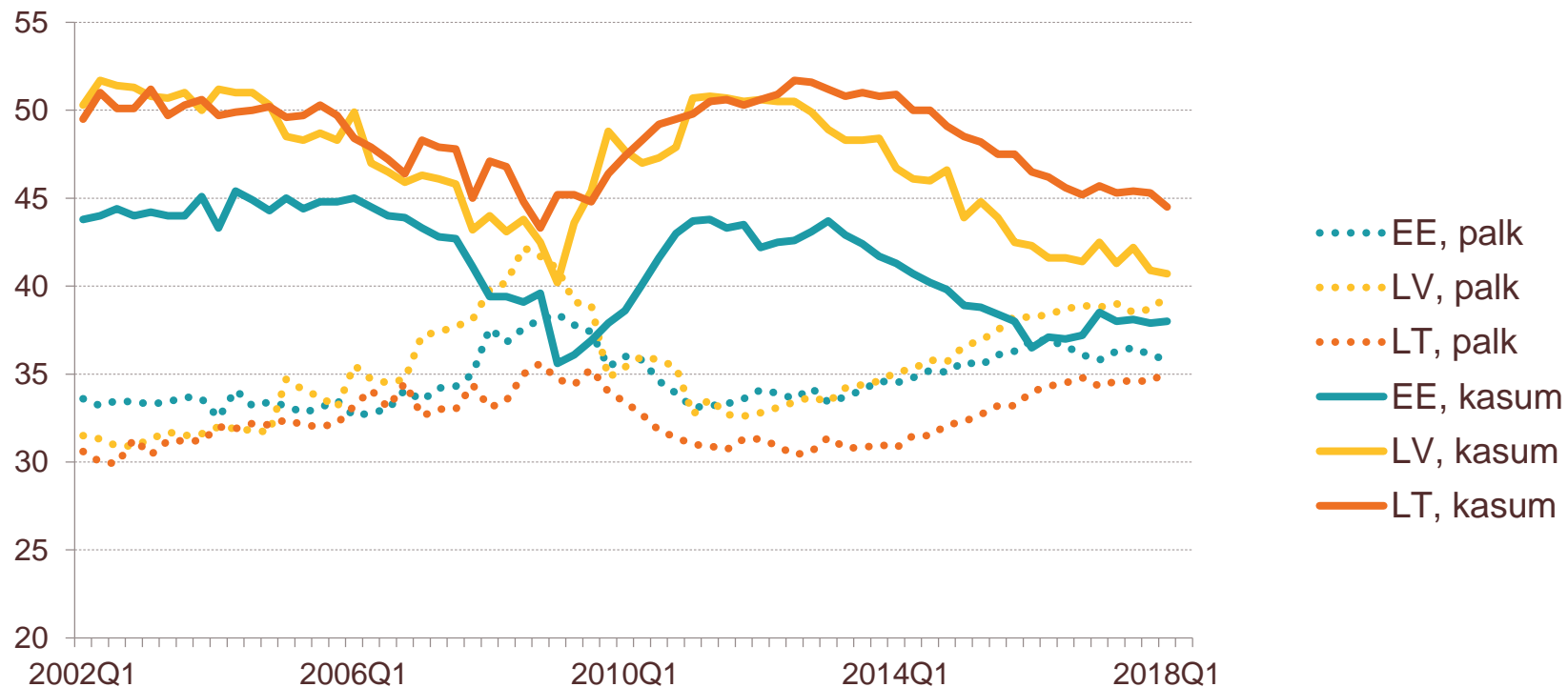
Y/Y, %

Tööjõukulude kasv on vähendanud ettevõtete kasumlikkust kõikides Balti riikides

Tegevuse ülejääk ja palk

% SKP-st

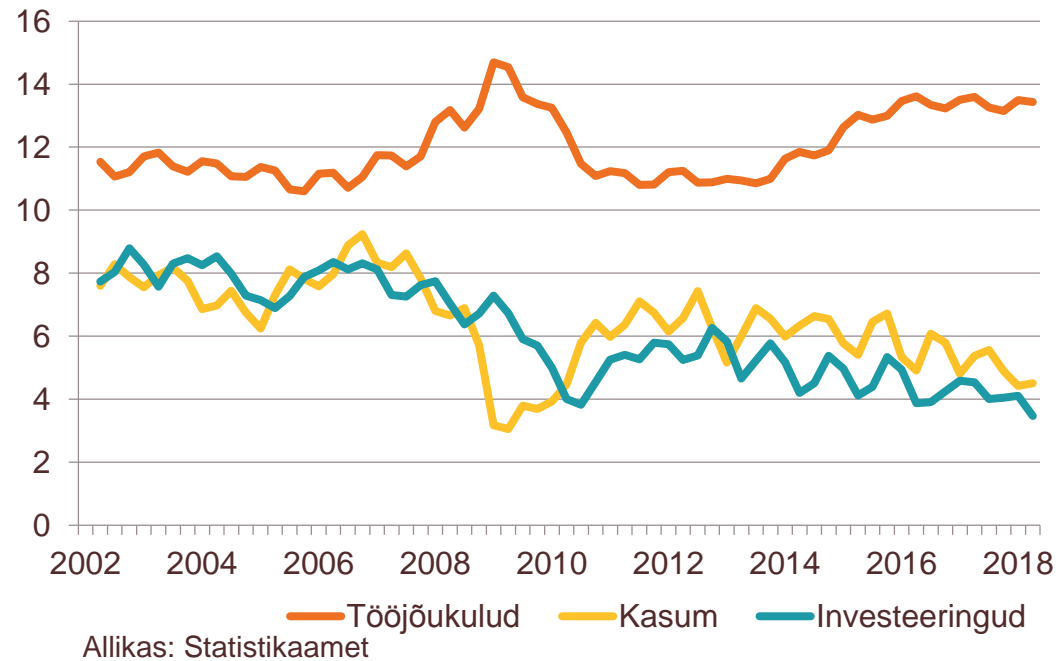
Allikas: Eurostat

Väiksemad investeeringud tähendavad pikemas vaates madalamat potentsiaalset majanduskasvu

Majanduskasv sõltub üha enam tootlikkuse kasvust

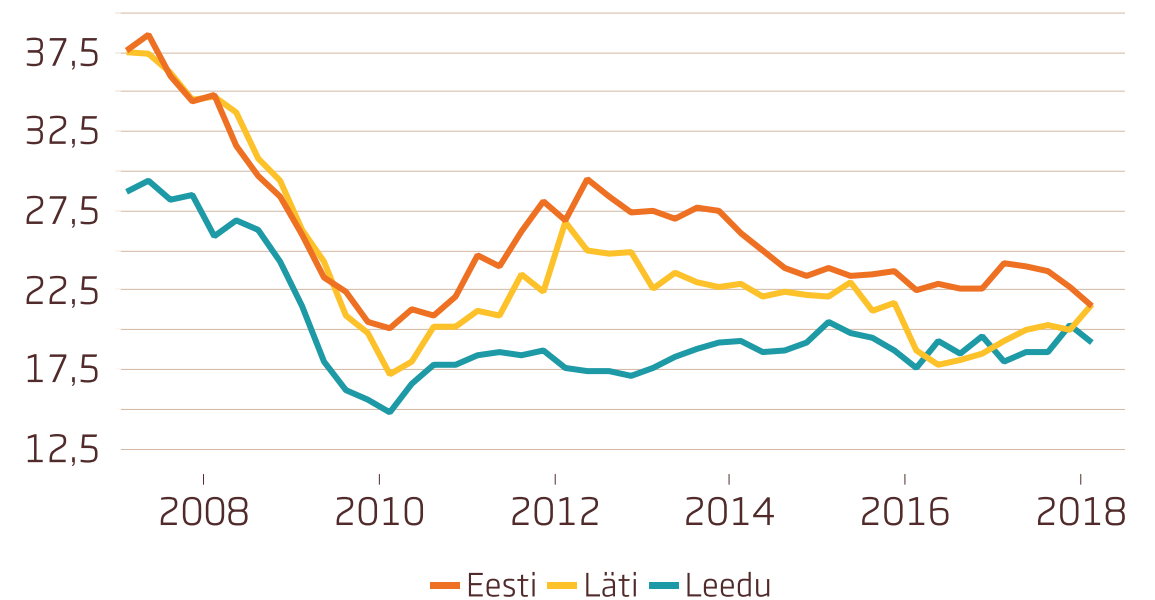
Osakaal ettevõtete käibes

2Q keskmine, %

Investeeringute osakaal SKP-s on langenud

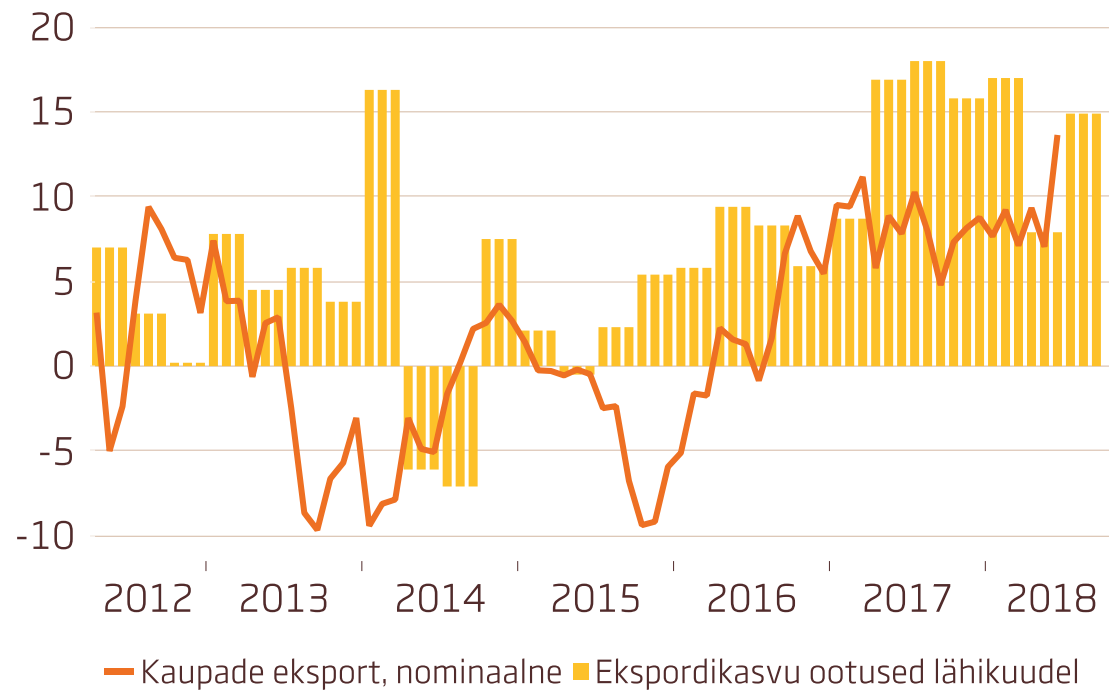
Investeeringute % SKP-s

Ettevõtete lähiaja ekspordikasvu ootused on muutunud tagasihoidlikumaks

Ekspordikasvu ootused on nõrgenenud

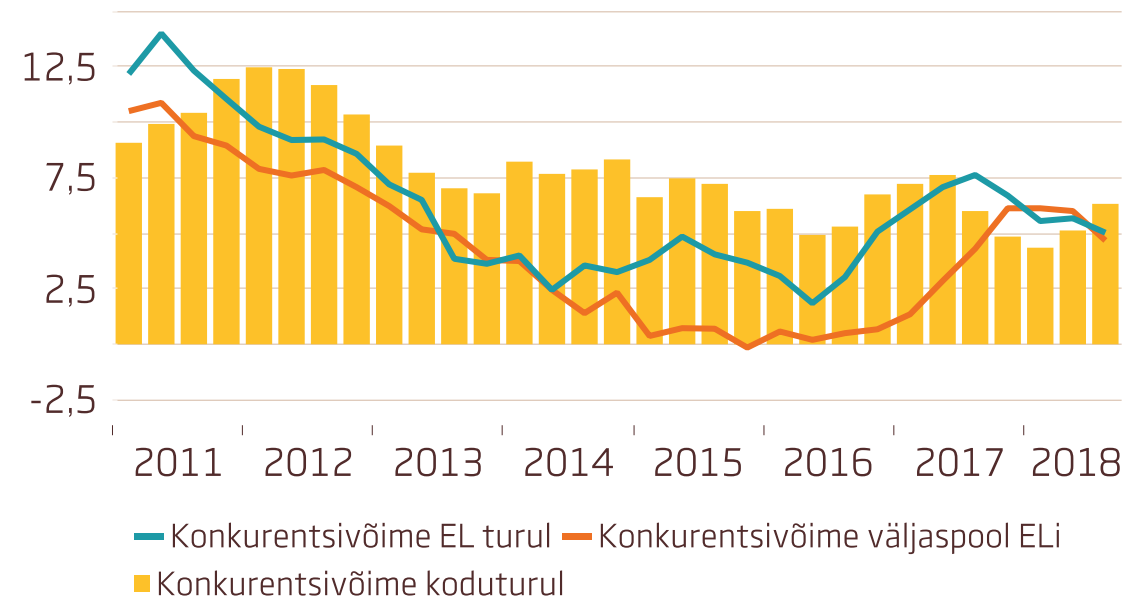
Y/Y (%) ja indeks

Allikas: Swedbank Research & Macrobond

Eesti tööstusettevõtete hinnang oma konkurentsivõimele

Indeks

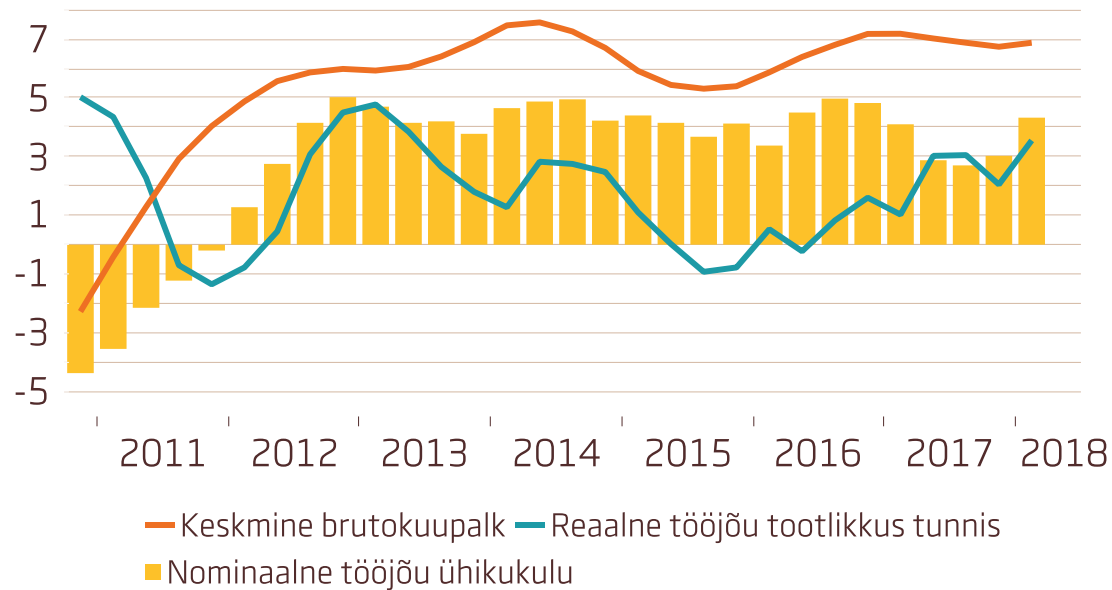
Allikas: Swedbank Research & Macrobond

Tootmine muutub üha kallimaks, kuid eksport on väärtusahelas kõrgemale tõusnud

Hinnapõhine konkurentsivõime halveneb jätkuvalt

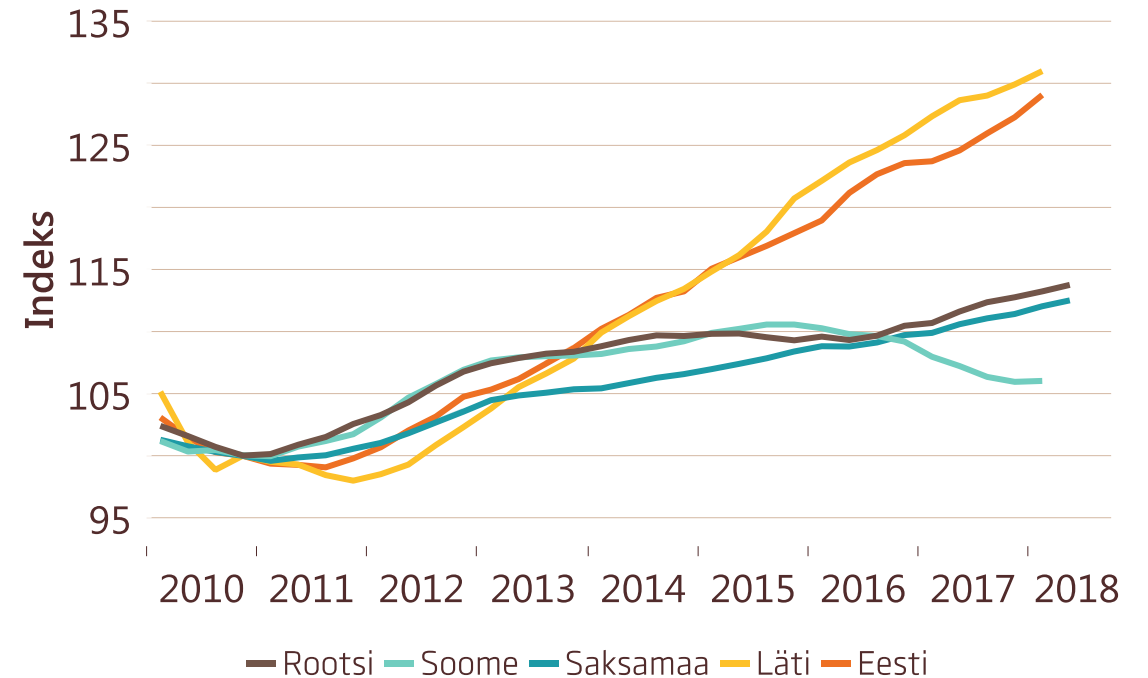
Y/Y % (4Q keskmine)

Sources: Swedbank Research & Macrobond

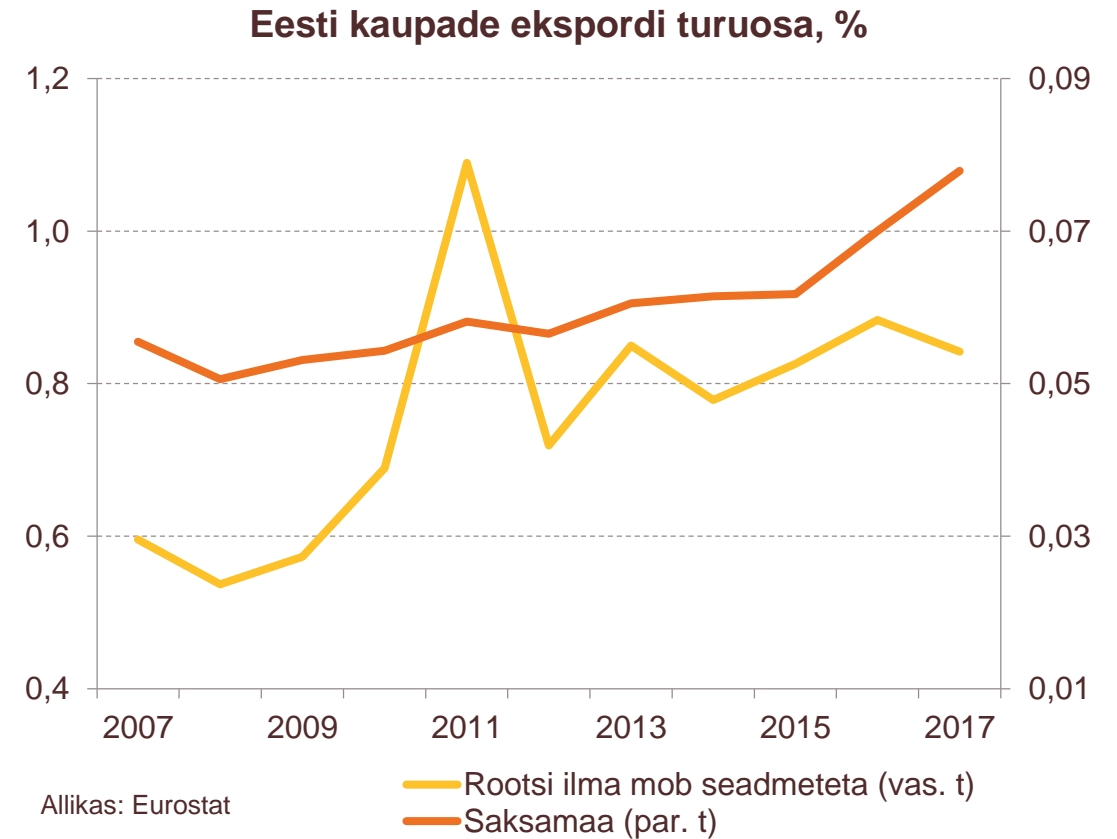
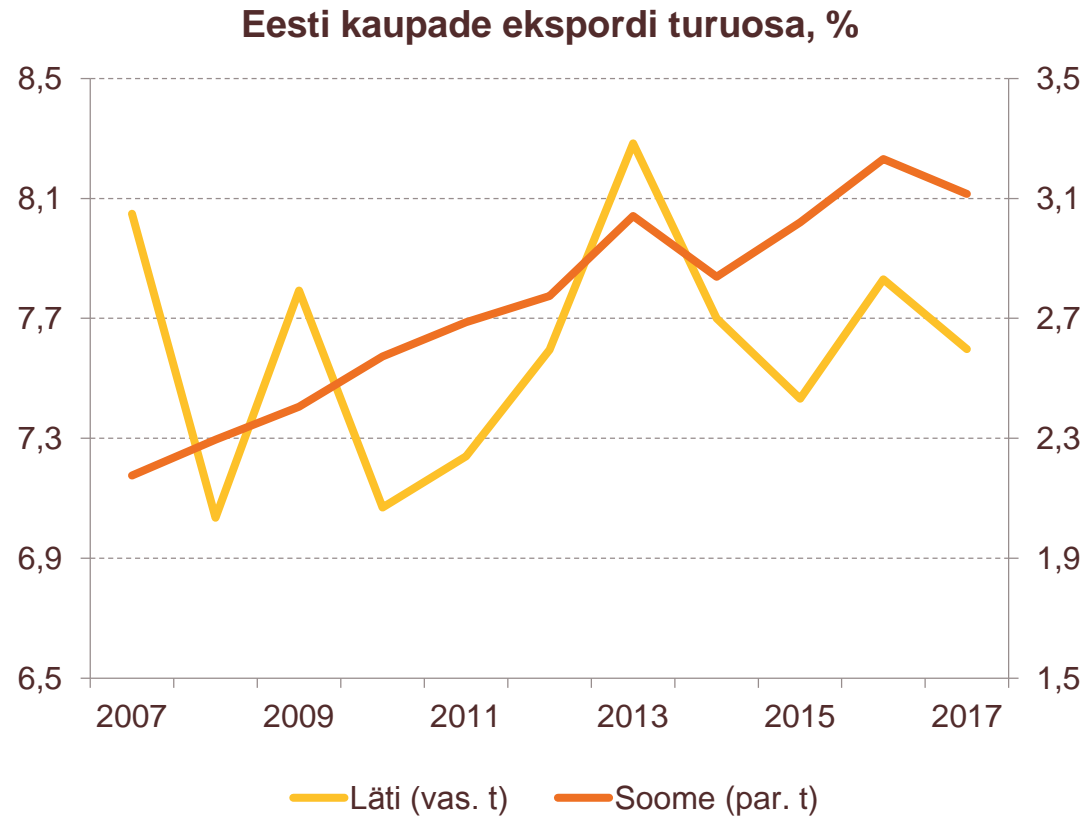
Töäjõu ühikukulu

2010=100, 4Q keskmine

Allikas: Swedbank Research & Macrobond

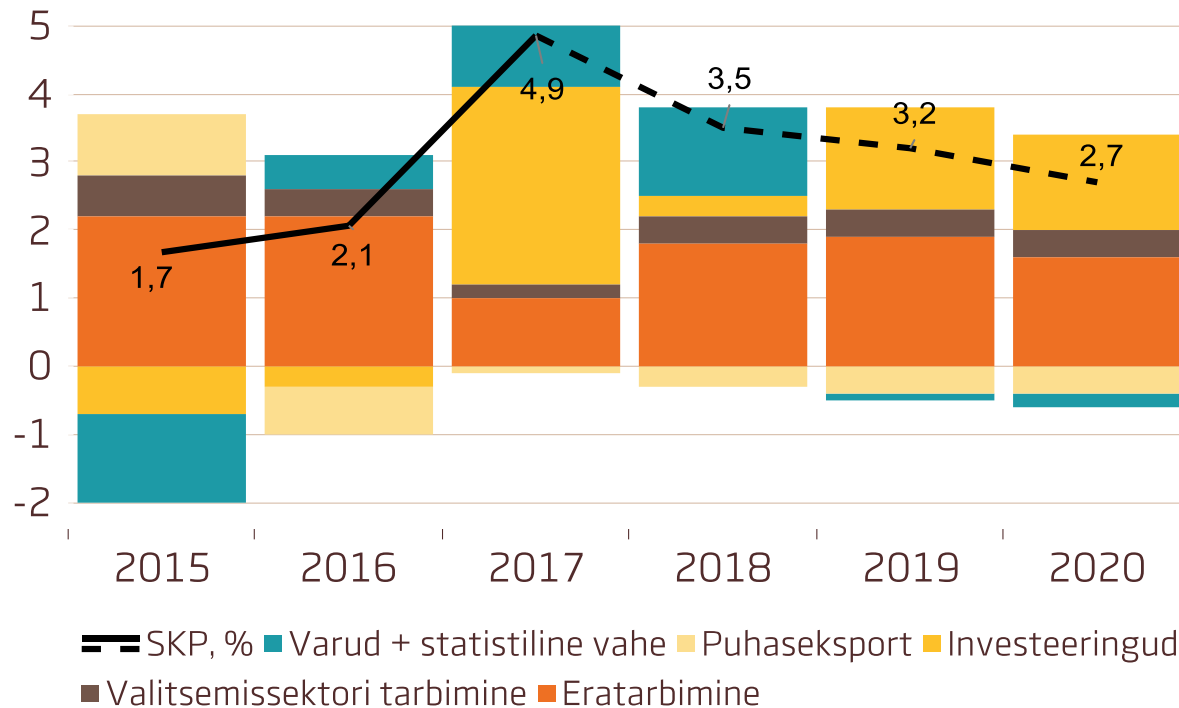
Eesti kaupade ekspordi turuosad on suurenenud

Majanduskasv võtab hoogu maha

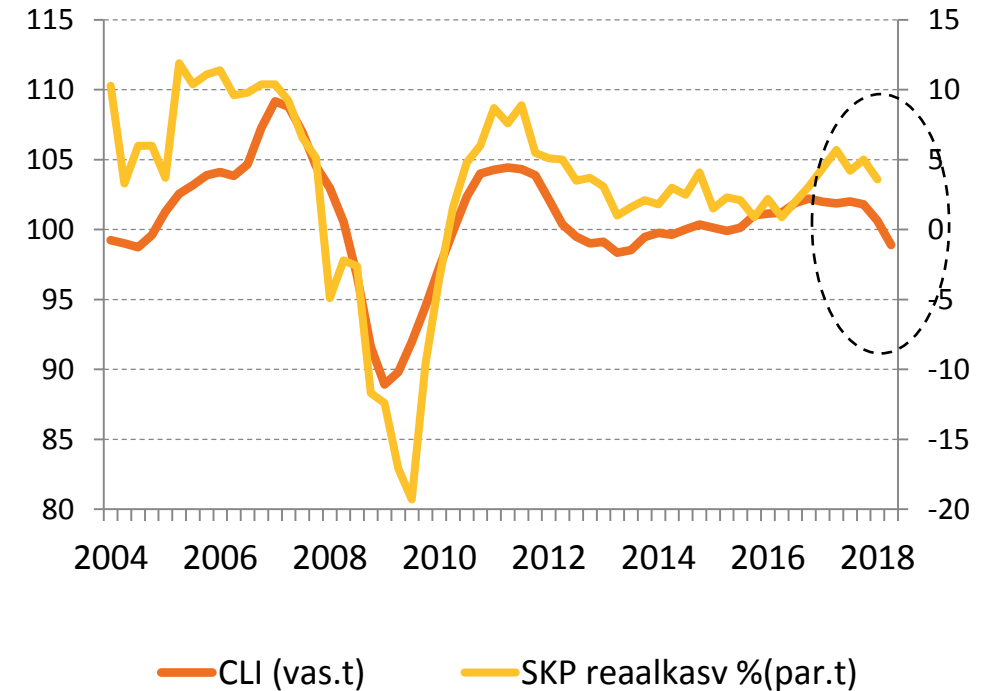
Majanduskasv aeglustub

Panused SKP kasvu, protsendipunkti

Sources: Swedbank Research & Macrobond

Eesti SKP reaalkasv ja OECD juhtindikaator (CLI)

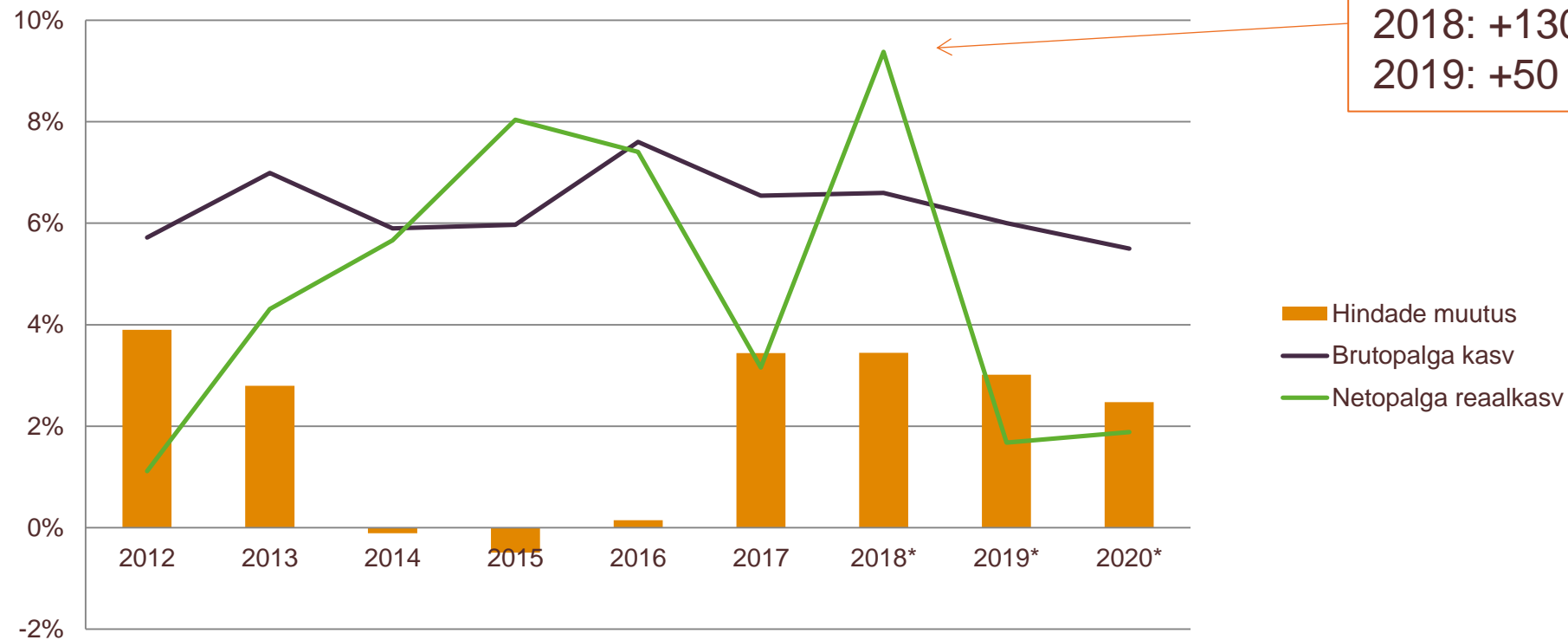

Allikad: OECD, Statistikaamet

Tarbijatel läheb hästi

Palgad kasvavad hindadest 2x kiiremini

Keskmise bruto- ja netopalga muutus

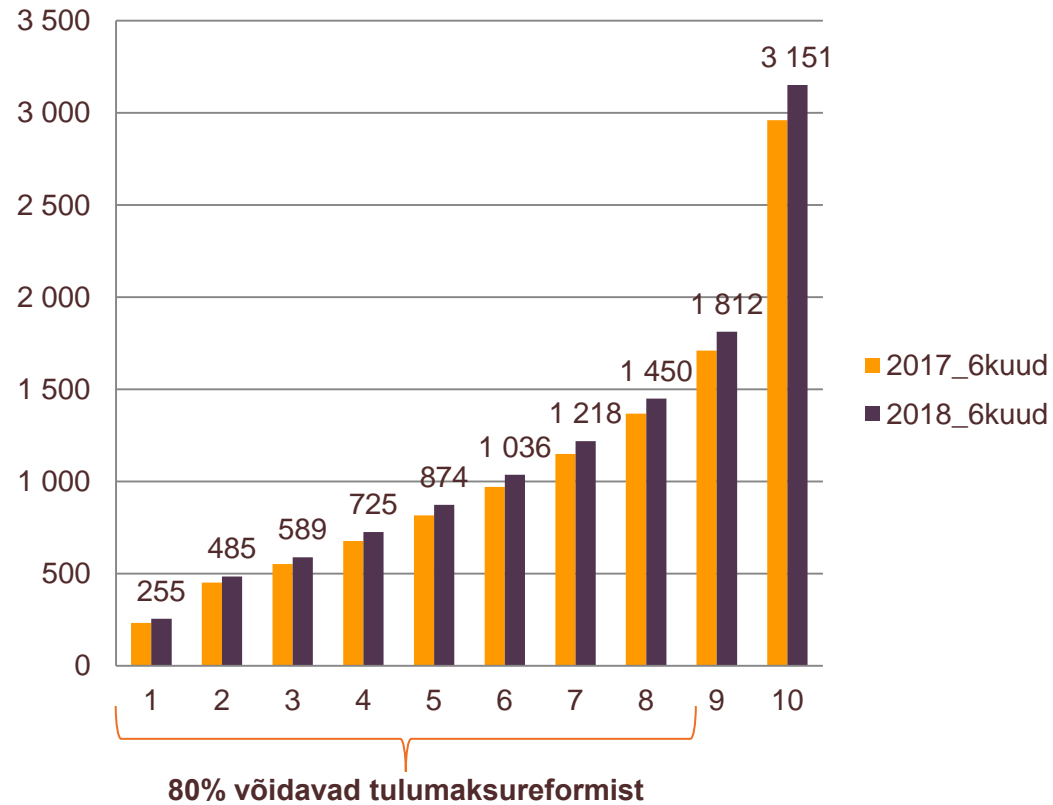

Netopalga prognoos:
2018: +130 eurot kuus
2019: +50 eurot kuus

Allikad: Statistikaamet, Swedbanki prognoos

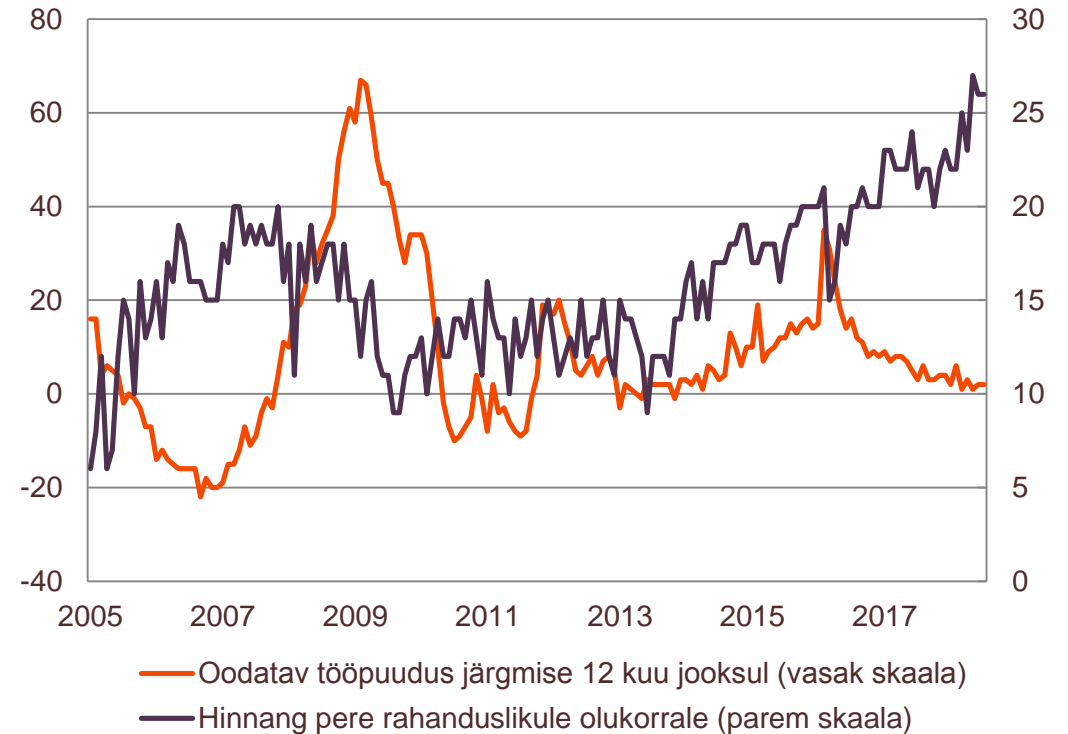
Suurem osa võidab tulumaksureformist

Keskmine brutopalk detšiilide kaupa

Allikas: Maksuamet

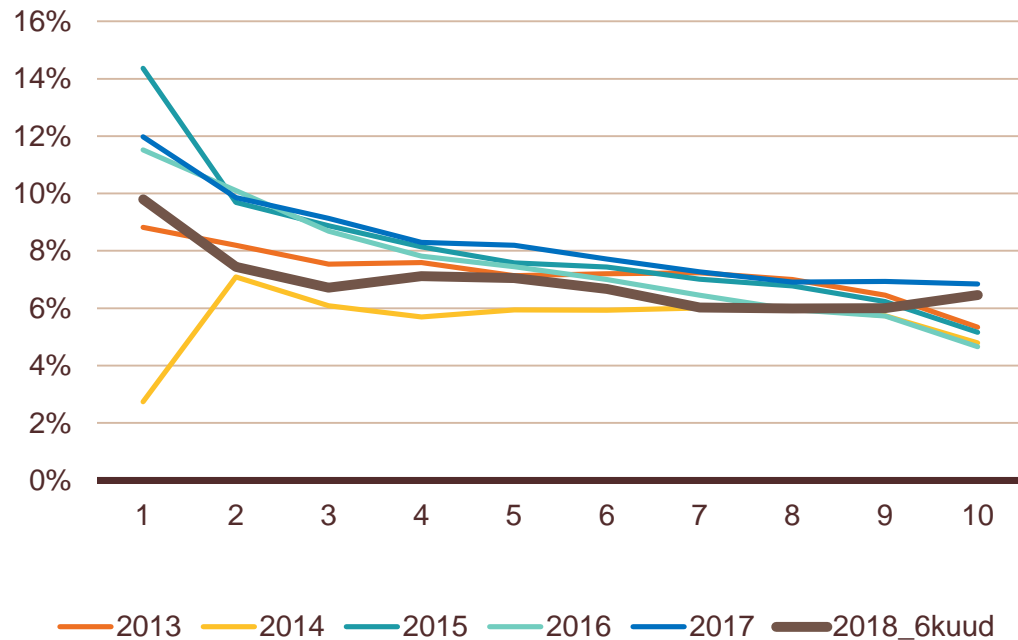
Tarbijate kindlustunne

Allikas: Konjunkturiinstituut

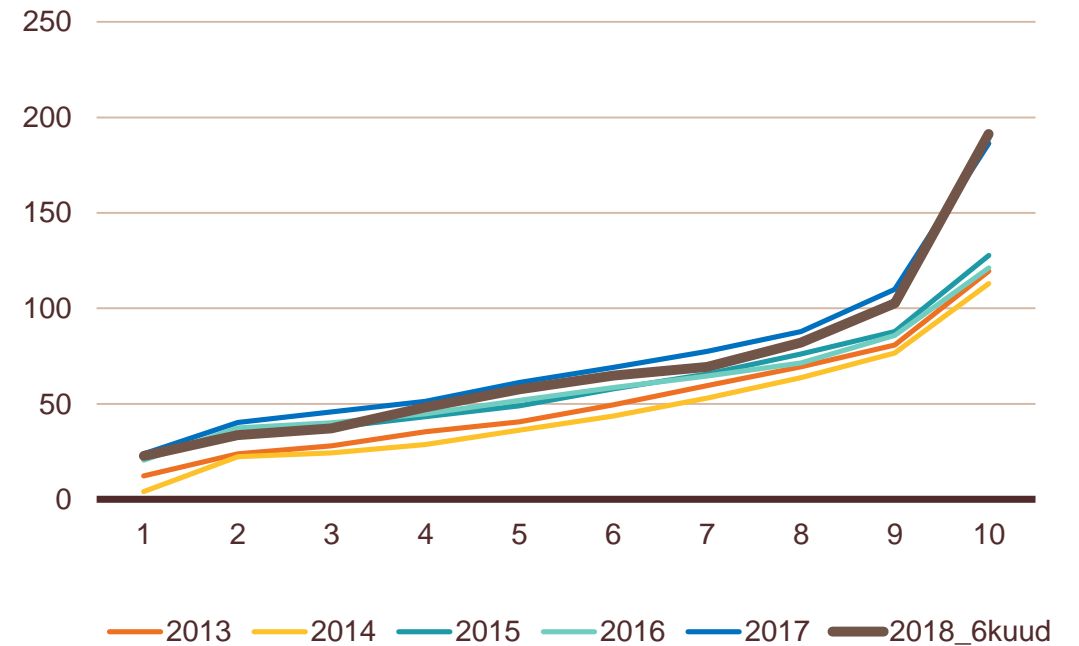
Kasv on kiirem palgaskaala madalamas osas

Brutopalga muutus %des erinevates palgadetsiilides

Allikas: Maksuamet

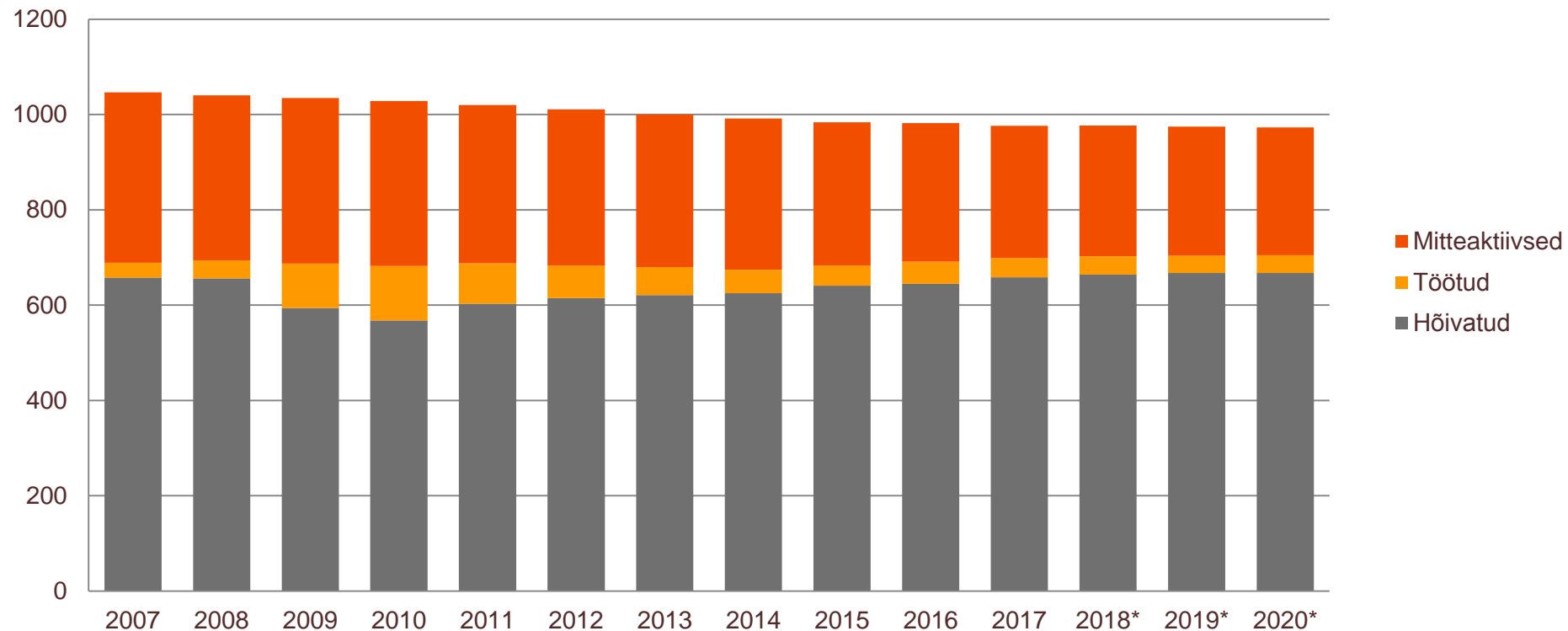
Brutopalga muutus eurodes erinevates palgadetsiilides

Allikas: Maksuamet

Rakendamata tööjõuressurssi on järjest vähem

Eesti tööeline elanikkond, tuhat

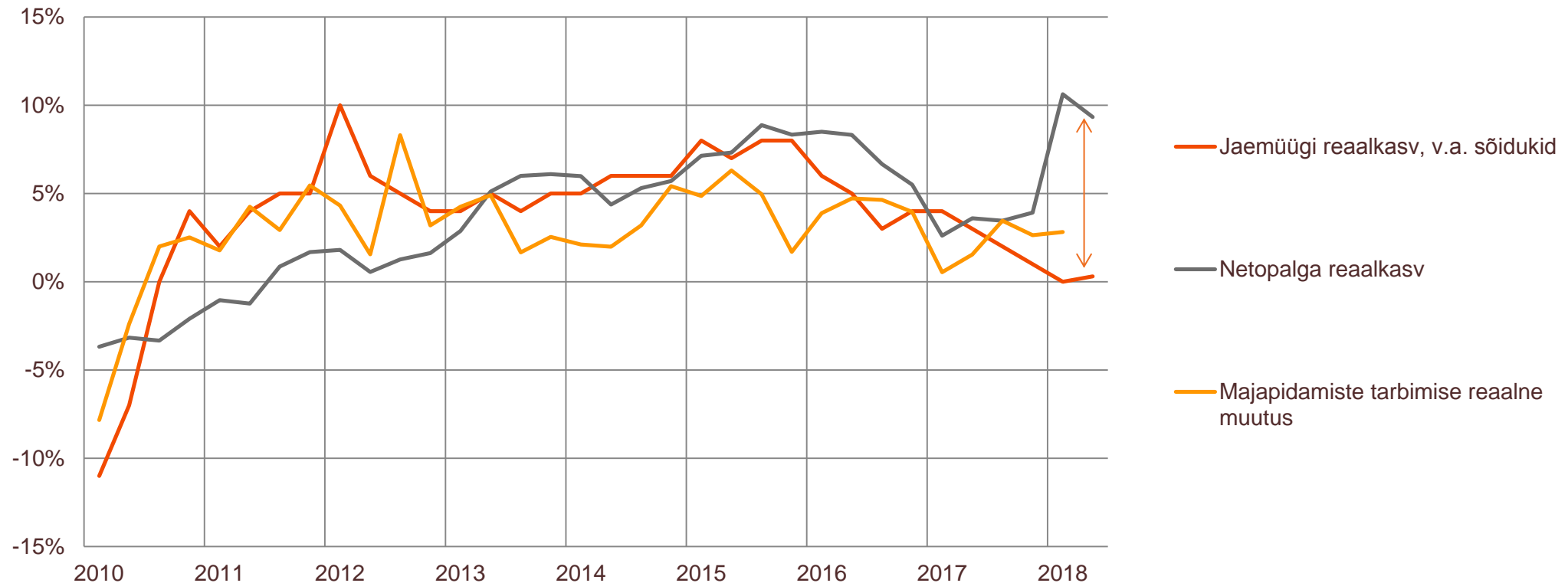

Allikas: Statistikaamet

Reaalpalga kasv ei ole tarbimist kergitanud

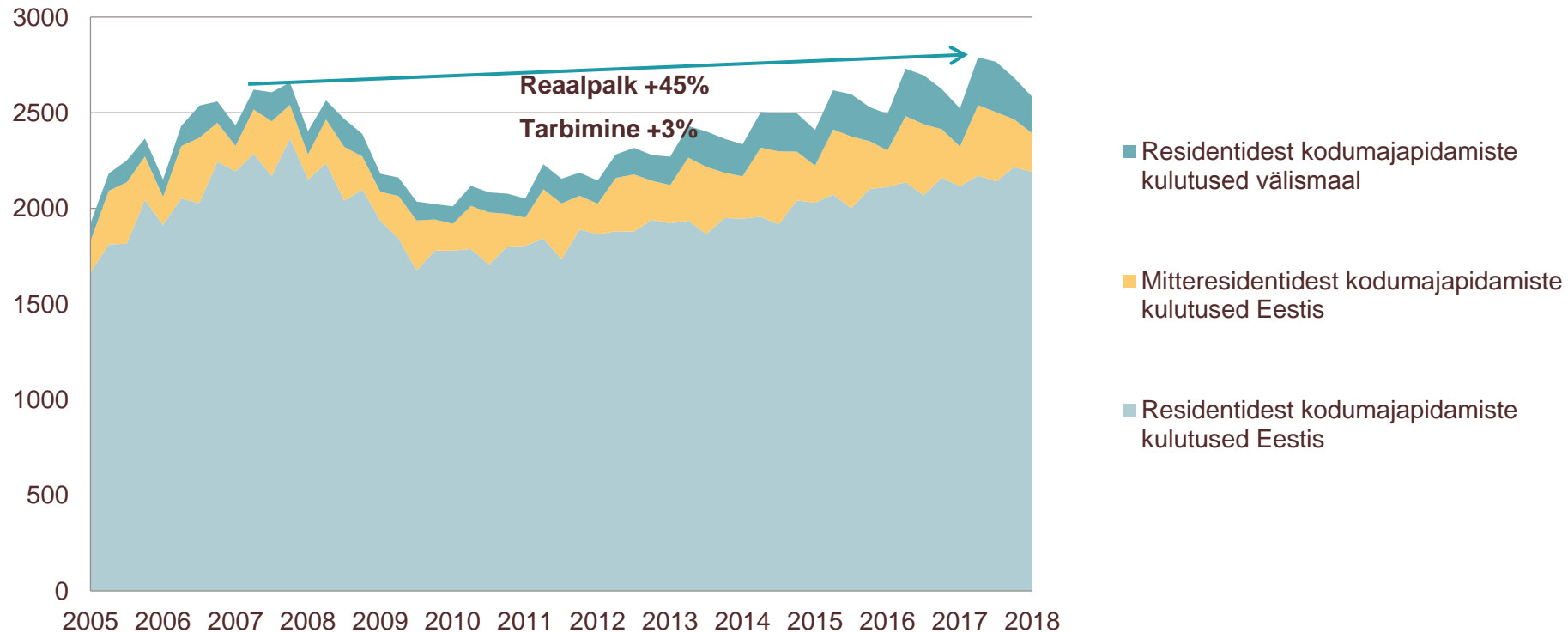
Majapidamiste finantsseis

Allikad: Statistikaamet, Eesti Pank, Konjunktuuriinstituut

Tarbimine on tagasihoidlik, sh välismaal

Majapidamiste kulutused

Allikas: Statistikaamet

Prognoosiga seotud riskid

Positiivsed riskid: suuremad investeeringud ja tootlikkus

Tõenäosus/mõju:

KÕRGE

KESKMINE

MADAL

Riskid ja nende tõenäosus	Mõju makromajandusele
MAKRO/FINANTSTURUD	
• Suurem tootlikkuse kasv tänu uutele tehnoloogiatele, digitaliseerimisele	Kõrgem majanduskasv, odavam tehnoloogia
• Proteksionismi taandumine , WTO reformimine, USA-Hiina erimeelsuste lahenemine, uus NAFTA	Suurem kindlustunne, kiirem majanduskasv
POLIITIKA	
• Populismi taandareng , USA ja Itaalia valitsuste jätkusuutlik eelarvepoliitika, euroala struktuurireformide jätkumine	Kasvu soodustavad reformid tõstavad kindlustunnet ja kiirendavad majanduskasvu
• Brexiti ärajäämine	Paremad kasvuvõimalused nii UKs kui euroalal

Negatiivsed riskid: poliitika

Töenäosus/mõju:

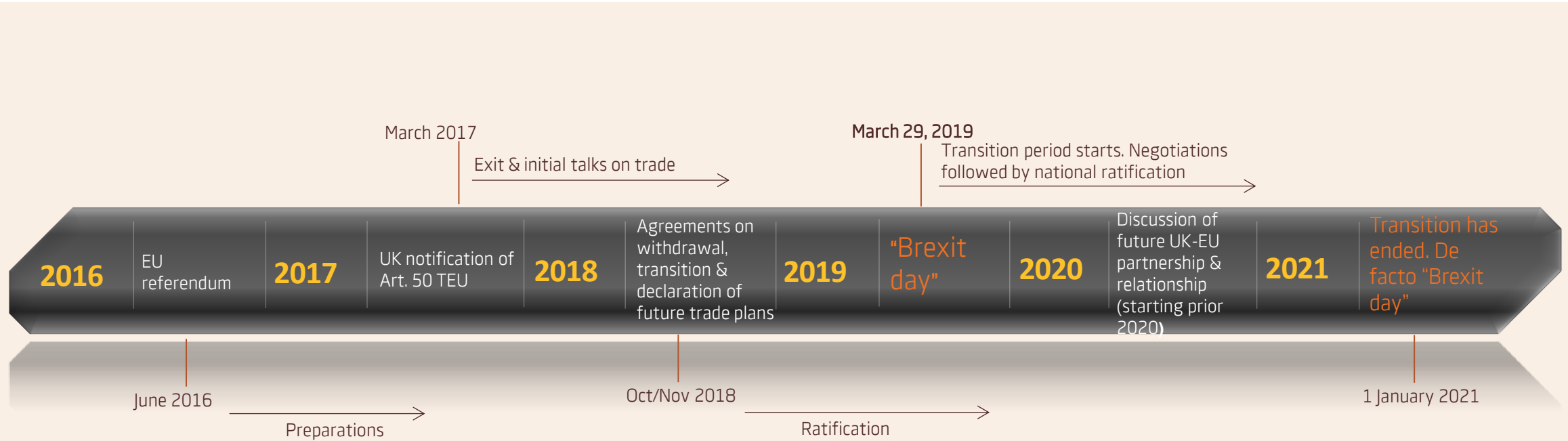
KÕRGE

KESKMINE

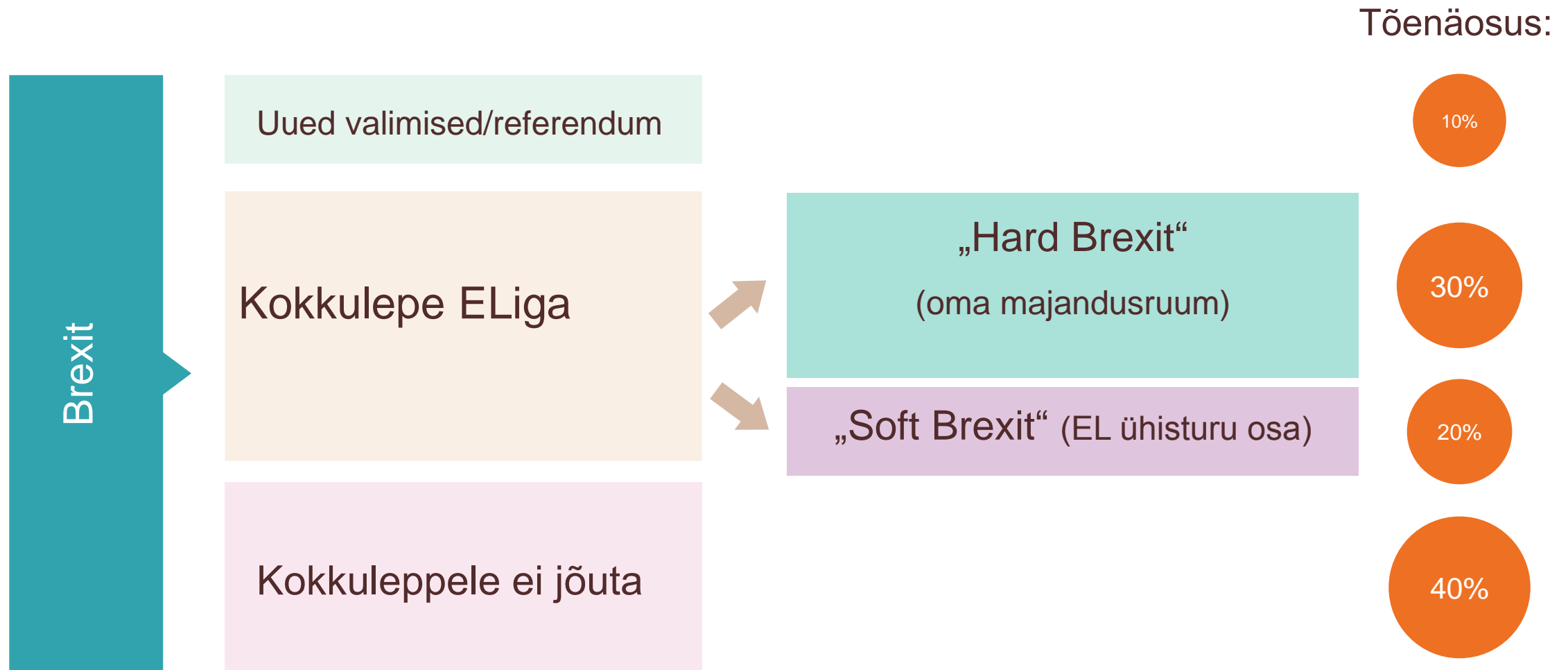
MADAL

Riskid ja nende töenäosus	Mõju makromajandusele
MAKRO/FINANTSTURUD	
<ul style="list-style-type: none"> • Aktsiaturgude korrigeerimine, tänu liiga kiirele rahapoliitika normaliseerimisele 	<ul style="list-style-type: none"> • Mõnevõrra madalam majanduskasv lühikeses perspektiivis, aga ilma olulise pikaajalise mõjuta
<ul style="list-style-type: none"> • Võlakoormuse korrigeerimine, nt. ettevõtetel Hiinas või euroala valitsus(t)el 	<ul style="list-style-type: none"> • Madalam majanduskasv (lõdvem eelarvepoliitika Hiinas?), konservatiivsem eelarvepoliitika euroalal
<ul style="list-style-type: none"> • Kinnisvarahindade langus Norras/Rootsis 	<ul style="list-style-type: none"> • Madalam majanduskasv regioonis
<ul style="list-style-type: none"> • Liigkiire palgakasv Baltikumis 	<ul style="list-style-type: none"> • Väiksem eksport ja aeglasem majanduskasv
POLIITIKA	
<ul style="list-style-type: none"> • Proteksionism 	<ul style="list-style-type: none"> • Väiksemad kaubavood, kõrgemad hinnad, madalam kindlustunne ja investeeringud
<ul style="list-style-type: none"> • Geopoliitilised otsused, nt sanktsioonid, pagulaskriisi ägenemine, regionaalsed sõjalised konfliktid 	<ul style="list-style-type: none"> • Suurem mõju mõjutatud riikidele, v.a. suure konflikti puhul
<ul style="list-style-type: none"> • Majanduspoliitika, näiteks Brexit ilma kokkuleppeta, demokraatiate nõrgenemine, muud poliitilised valeotsused 	<ul style="list-style-type: none"> • Reformide vähesus piirab pikaajalist kasvu, suurendab ebavõrdsust

Brexiti ajakava

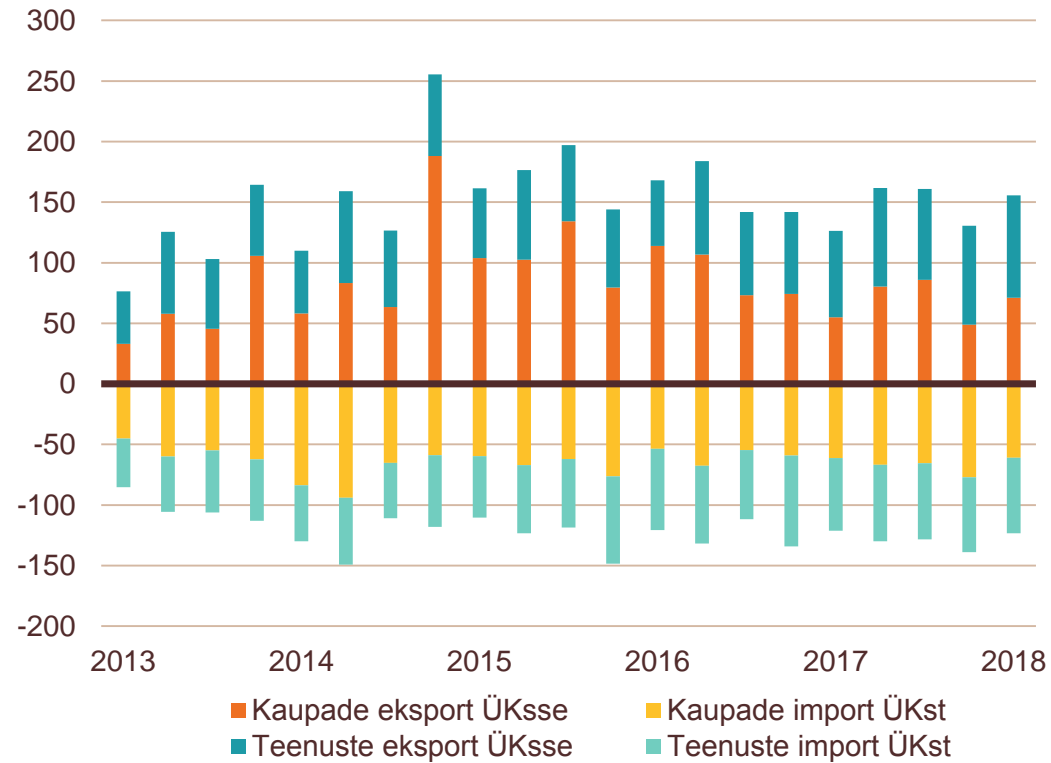

Võimalikud Brexiti stsenaariumid

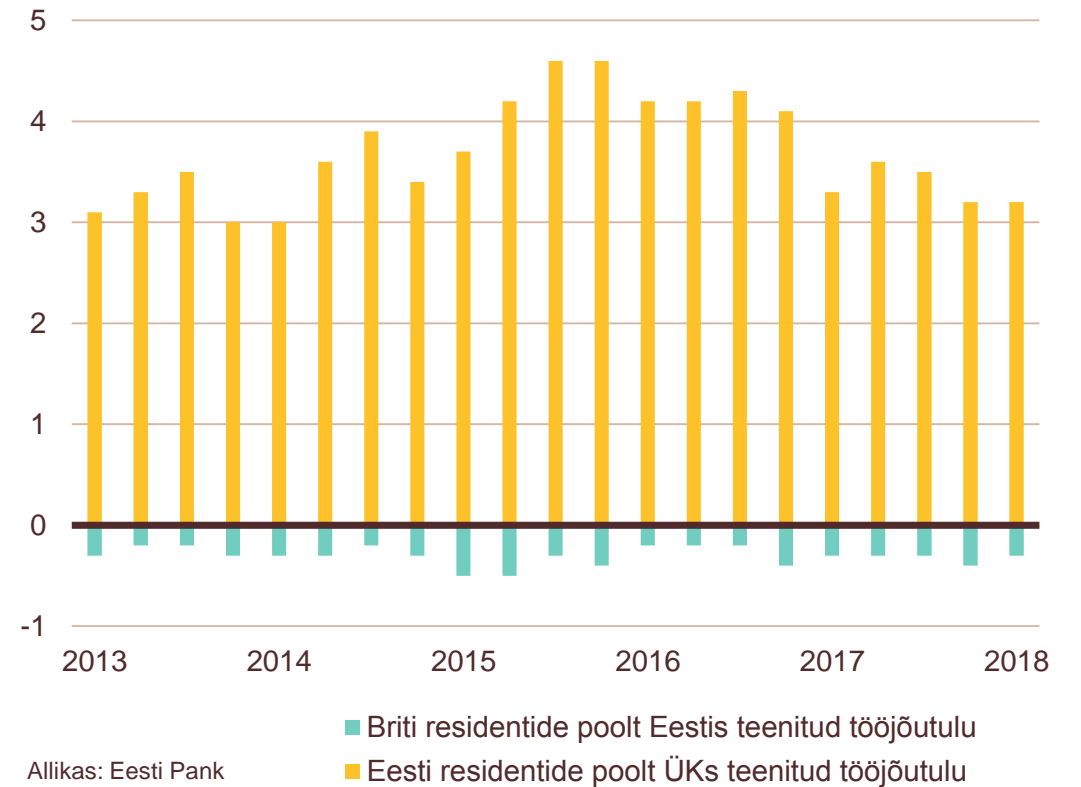
Brexiti senine mõju kaubavahetusele olematu

Eesti-UK kaubavahetus, mln eur

Allikas: Eesti Pank

Tööjõutulu, mln eur

Allikas: Eesti Pank

Lisa.

Eesti majandusprognoosi põhinäitajad

Eesti majandusprognoosi põhinäitajad

	2017	2018P		2019P		2020P
SKP reaalkasv, %	4,9	3,5	(3,9)	3,2	(3,0)	2,7
Eratarbimine	2,2	3,5	(4,5)	3,5	(2,7)	3,0
Valitsuse lõpptarbimine	0,8	2,0	(2,0)	2,0	(2,0)	2,0
Investeeringud	13,1	1,0	(6,0)	6,0	(4,5)	5,5
Eksport	2,9	5,0	(4,5)	4,0	(4,0)	3,5
Import	3,5	5,5	(5,0)	4,5	(4,0)	4,0
THI kasv, %	3,4	3,4	(3,0)	3,0	(2,5)	2,5
Töötuse määr, %	5,8	5,5	(6,2)	5,1	(6,3)	5,3
Palgakasv, %	6,5	6,6	(6,0)	6,0	(5,5)	5,5
SKP jooksevhindades, mld eurot	23,0	24,8	(24,8)	26,4	(26,4)	28,1
SKP kasv jooksevhindades, %	9,0	7,7	(7,8)	6,8	(6,5)	6,1
Jooksevkonto tasakaal, % SKP-st	3,1	2,5	(2,8)	1,6	(2,7)	1,4
Valitsuse eelarvetasakaal, % SKP-st	-0,3	-0,5	(-0,3)	-0,3	(-0,3)	-0,2
Valitsuse võlg, % SKP-st	9,0	8,6	(8,6)	8,0	(8,5)	7,6

1/ Sulgudes on märts 2018 prognoos

Allikad: Statistikaamet, Eesti Pank, Swedbank Research

Täna tähelepanu eest!

Swedbank Eestis

swedbank_eestis

Swedbanki blogi Kukkur:

<https://kukkur.swedbank.ee/>

Uudised ja kommentaarid otse e-posti:

<http://www.swedbank-research.com/>